

РЕШЕНИЕ

№ 23486

гр. София, 08.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 76 състав, в
публично заседание на 18.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пламен Панайотов

при участието на секретаря Снежана Тодорова, като разгледа дело номер **4405** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 от АПК, във вр. чл.76, ал.5 от Закона за здравното осигуряване /ЗЗО/.

Образувано е по подадена жалба от „Самостоятелна медико-диагностична лаборатория – Рамус“ ООД („СМДЛ – Рамус“ ООД), с ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], район „О.“, [улица], представлявано от доц. д-р Р. Д. М. – управител, срещу Заповед за налагане на санкция № 02/ РД - 25-651/09.04.2025г. на Директора на РЗОК – Б., с която на лечебното заведение е наложена санкция „финансова неустойка“ в размер на 600 лв.

В обстоятелствената част на жалбата са изложени подробни съображения за незаконосъобразност на административния акт. Оспорват се и фактическите констатации, с оглед направено от жалбоподателя тълкуване на нормите от НРД, в следствие на което се счита, че подписът на здравноосигуреното лице не е задължителен. Възражения се излагат и за размера на определената санкция, като се твърди, че административният орган неправилно е наложил 10 отделни санкции за всяко констатирано нарушение. Предвид изложеното се иска отмяна на процесната заповед. Претендират се разноси по списък.

Ответникът – директорът на РЗОК, чрез процесуалния си представител, в депозирано до съда становище оспорва жалбата като неоснователна. Сочи се, че са спазени формалните изисквания на процедурата по издаване на заповедта, както и тези относно нейното съдържание, поради което се счита, че заповедта е законосъобразна. Прави възражение за прекомерност на възнаграждението на пълномощника на жалбоподателя.

Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Административен съд София-град, като обсъди релевираните с жалбата доводи и прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235, ал. 2 от ГПК, вр. чл. 144 от АПК, намира за установено следното от фактическа страна:

Със Заповед № 02/РД-25-408/13.03.2025 г. на директора на РЗОК било наредено да бъде извършена пълна проверка на „Самостоятелна медико-диагностична лаборатория – Рамус“ ООД („СМДЛ – Рамус“ ООД), с управител доц. д-р Р. Д. М., с адрес на лечебното заведение: [населено място],[жк] със задача „Контрол относно изпълнението на договора в съответствие с НРД за медицинските дейности 2023-2025 г. и 33О“. Определени били служителите, които е следвало да извършат проверката: А. С. и Ж. Г. – контрольори в отдел ДКИМДПА. Заповедта за започване на проверката била връчена на представител на дружеството - жалбоподател на 25.03.2025 г.

За резултатите от проверката са съставени, както следва: протокол № 492 за извършена на 25.03.2025 г. проверка, връчен на 26.03.2025 г. на представител на ЛЗ (л. 11-14) и доклад вх. № 02/РД-25-408/31.03.2025 г. (л. 26-28). В законоустановения срок от връчване на протокола от лечебното заведение до директора на РЗОК не е депозирано възражение.

Административното производство е приключило с издаването на заповед за налагане на санкция № 02/ РД - 25-651/09.04.2025 г. на Директора на РЗОК – Б., с която на лечебното заведение е наложена санкция „финансова неустойка“ в общ размер на 600 лв.

Констатираните в заповедта нарушения, с цел прецизност на изложението, съдът е отделил в групи, с оглед идентичност на разпоредбите, посочени от АО като нарушени, както следва:

I. Нарушения, свързани с липса на подпис на пациента, с който удостоверява, че е взет биологичен материал - по чл. 55, ал. 2, т. 5 от 33О, чл. 244, ал. 2, т. IV, изр. 2. изр. 3 и чл. 245. ал. 1 от НРД за медицинските дейности 2023-2025 г. Тази група нарушения са отразени в заповедта в точки от 1 до 10 включително.

II. Нарушения, свързани с липса на уведомление от изпълнителя на медицинска помощ до РЗОК за отсъствието си - неспазване изискванията на чл. 126, ал.3 от НРД за МД за 2023-2025 г. Тази група нарушения са отразени в т. 11 и т.12 от заповедта.

При горната фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима. Насочена е срещу акт, подлежащ на пряк съдебен контрол за законосъобразност по аргумент от нормата на чл. 59, ал. 13 от 33О. Подадена е от субект – адресат на акта, засегнат неблагоприятно от обективизираното в същия властническо волеизявление, и е депозирана в преклузивния срок по чл. 149, ал.1 от АПК. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган – директорът на РЗОК, съгласно чл. 76, ал.2 от 33О. Заповедта е издадена в предвидената от закона форма, съгласно чл. 59 от АПК, като съдържа посочените в ал. 2 реквизити. В хода на административното производство са спазени всички законоустановени срокове.

Настоящият съдебен състав намира, че административният орган е постановил обжалвания съдебен акт в нарушение на материалния закон и при допуснато съществено процесуално нарушение, при съобразяване на следното:

I. По отношение на нарушенията, свързани с липса на подпис на пациента, с който удостоверява, че е взет биологичен материал - по чл. 55, ал. 2, т. 5 от 33О, чл. 244, ал. 2, т. IV, изр. 2. изр. 3 и чл. 245. ал. 1 от НРД за медицинските дейности 2023-2025 г., отразени в заповедта в точки от 1 до 10 включително, е наложена санкция от 50 лева за всяко нарушение. Според разпоредбата на чл. 55, ал. 2, т. 5 от 33О националните рамкови договори съдържат документацията и документооборота. Направлението за медико-диагностична дейност (НМДД) е първичен медицински документ, който се изготвя съгласно изискванията, реквизитите и стандарта, посочени в приложение № 2

(арг. на чл. 244, ал. 1 и чл. 245, ал. 1 от НРДМД 2023-2025 г.). В Указанията за попълване на направление за медико-диагностична дейност, имплементирани в Приложение № 2 към Национален рамков договор № РД-НС-01-2 от 01.09.2023 г. за медицинските дейности между Националната здравноосигурителна каса и Българския лекарски съюз за 2023 – 2025 г., е направено изчерпателно изброяване на данните, които следва да съдържа издаденото от изпълнител на ПИМП/СИМП НМДД. Съгласно т.8 от указанията задължително се вписва датата, на която пациентът с подписа си удостоверява, че е взет биологичен материал или е извършено образно изследване. (Не се отнася за МДД от пакет „Обща и клинична патология“), за каквато липса е ангажирана административната отговорност на жалбоподателя.

От представените по делото писмени доказателства (л. 16-25) действително се установява липсата на подписи на пациентите в издадените направления за медико-диагностична дейност, което съответства на вмененото на СМДЛ – Р.“ ООД нарушение, касаещо водената документация. В случаите по т. 1 до т. 10 от заповедта при съставяне на направленията за МДД са допуснати нарушения, свързани с неизпълнение от страна на СМДЛ – Р.“ ООД на указанията за съдържание на тези медицински документи, в частност удостоверяването, че е взет биологичен материал на пациента. Липсата на този реквизит в направлението за МДД не се оспорва от жалбоподателя. Неговото възражение е относно това, че документите са електронно генерирани и като такива представляват електронен документ, за който не се изисква саморъчен подпис. Изложените в тази насока възражения са неоснователни.

„Електронен документ“ означава всяко съдържание, съхранявано в електронна форма, по-специално текстови или звуков, визуален или аудио-визуален запис (по арг. на чл. 3, ал. 1 от Закон за електронния документ и електронните удостоверителни услуги (ЗЕДЕУУ) и чл. 3, т. 35 от Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО. „Електронен подпис“ означава данни в електронна форма, които се добавят към други данни в електронна форма или са логически свързани с тях, и които титулярят на електронния подпис използва, за да се подписва (по арг. на чл. 13, ал. 1 от ЗЕДЕУУ и чл. 3, т. 10 от Регламент (ЕС) № 910/2014. Законът придава правна сила на електронния подпис, равностойна на тази на саморъчния подпис, когато това е уговорено между страните (чл. 13, ал. 4 от ЗЕДЕУУ).

От приложените по делото направления за медико-диагностична дейност се установява, че представляват документ, който макар и генериран електронно следва да бъде подписан със саморъчен подпис от съответния пациент, с което да удостовери извършването на определено действие от медицинската лаборатория, в случая вземането на биологичен материал. Това в настоящия случай не е сторено, доколкото липсват каквито и да е данни, че същият е подписан с електронен подпис. Ето защо съдът намира, че жалбоподателят е нарушил установено нормативно изискване за работа с медицинска документация, което е основание за налагане на санкция „финансова неустойка“ на основание чл. 457, ал. 1 от НРД за медицинските дейности за 2023-2025 г., който текст е посочен като правно основание в процесната заповед. Изрично е посочено от административния орган, че нарушението е извършено за първи път.

Разпоредбата на чл.453, ал.7 от НРД за МД за 2023-2025 г., обаче, въвежда изключение за констатирани нарушения на установените изисквания за работа с медицинска документация от раздел X от глава седемнадесета и раздел XII от глава деветнадесета, включващи направленията за медико-диагностична дейност. В случаите като процесния, когато се касае за първо нарушение се налага една санкция, независимо от броя на констатираните нарушения, длъжностните лица по чл. 72, ал. 2 от ЗЗО правят предписания за отстраняването им, като едва при последващо

нарушение от този вид се налага санкция за всяко едно констатирано нарушение. В този смисъл, определяйки отделна санкция за всяко констатирано нарушение, макар и при правилно установена от РЗОК фактическа обстановка, е нарушен материалният закон, като неправомерно са определени десет санкции за всяко нарушение, описано в т.1 до т. 10 от заповедта.

II. По отношение на констатираните нарушения по т. 11 и т.12 е установено, че в РЗОК – Б. не е постъпвало уведомително писмо от изпълнителя на медицинска помощ в срока по чл. 126, ал. 3 от НРД за МД 2023-2025 г., считано от датата на отсъствията на д-р К., както и че не е посочен заместващ лекар със същата специалност. Отбелязано е, че нарушението е извършено за първи път. Прието е, че са нарушени разпоредбите на чл. 55, ал. 2, т. 2, 3 от ЗЗО и чл. 126, ал. 3 от НРД за МД 2023-2025 г. На основание чл. 459, ал. 1 от НРД за МД 2023-2025 г. е наложена санкция „финансова неустойка“ в размер на 50 лева за всяко от нарушенията.

Съгласно чл. 126, ал. 3 от НРД за МД 2023-2025 г., при отсъствие изпълнителят на медицинска помощ е длъжен в срок до 3 работни дни, считано от деня на отсъствието, да уведоми РЗОК за отсъствието си писмено или по електронна поща, подписано с електронен подпис. Отсъствието следва да бъде обявено на видно място в амбулаторията на изпълнителя на медицинска помощ.

„Самостоятелната медико-диагностична лаборатория – Рамус“ ООД е лечебно заведение, в което лекар/лекари с помощта на други специалисти извършват предписани от друг лекар или лекар по дентална медицина специализирани медицински изследвания по една или повече медицински специалности. В нея работи най-малко един лекар с призната специалност по всяко едно от направленията на дейност на лабораторията, като самостоятелната медико-диагностична лаборатория се управлява от лекар с призната специалност по едно от направленията на дейност на лабораторията по арг. на чл. 18, ал. 1 и ал. 3 от Закона за лечебните заведения (ЗЛЗ). Според чл. 63, ал. 1 от същия закон, управител на лечебното заведение може да бъде само лице с образователно-квалификационна степен „магистър“ по медицина и с квалификация по здравен мениджмънт. С нормата на чл. 69 от ЗЛЗ е определен кръгът от права и задължения на управителя на лечебното заведение, който освен че отговаря за цялостната дейност на заведението, също така го представлява пред трети лица и е работодател на всички работещи в лечебното заведение. В този смисъл за отсъствието на лекарите-специалисти в нея, именно управителят се явява задълженото лице, което следва да уведоми съответната РЗОК.

При временно отсъствие на лекаря-специалист от медико-диагностичната лаборатория се прилагат разпоредбите на чл. 156 от НРД за МД за 2023-2025 г., ал. 1 от който предписва, че в случаите на временно отсъствие на лекар специалист от лечебни заведения, той може да бъде заместен от лекар със същата специалност. Според ал. 2, лицата, определени за заместници, трябва да имат придобита съответна специалност; квалификации (когато ще изпълняват и ВСМД/ВСМДИ), а в случаите, в които работят в лечебно заведение за болнична помощ по чл. 9 от ЗЛЗ или в лечебно заведение по чл. 10 от ЗЛЗ, да отговарят на изискванията на чл. 62 от ЗЗО и чл. 81 от ЗЛЗ. Според ал. 3, за обстоятелството по ал. 1 лечебното заведение уведомява РЗОК писмено или по електронна поща, подписано с електронен подпис на представляващия лечебното заведение, в срок до 3 работни дни от началото на заместването. В РЗОК се представят и документите, удостоверяващи обстоятелствата по ал. 2.

В случая административният орган твърди, че д-р К. е отсъствал на 13.03.2025 г., на 14.03.2025 г., на 20.03.2025 г. и на 21.03.2025 г., като за отсъствията му РЗОК не била уведомена, както и не бил определен негов заместник. Административният орган е посочил като нарушена само разпоредбата на чл.126, ал.3 от НРД за МД за 2023-2025 г. В действителност така описаната фактическа обстановка касае извършването на две отделни нарушения – по чл.126, ал.3 от НРД за МД за 2023-2025 г. /касаещо липса на уведомяване за отсъствието на лекаря до РЗОК/ и по чл.

174, ал. 2 във вр. с чл. 156, ал. 1 и ал. 2 от НРД за МД 2023-2025 г. /касаещо липсата на посочен заместващ лекар, който да осъществява дейността на отсъстващия такъв/. Същевременно за вмененото нарушение не се прилагат доказателства. Приложеното по делото уведомление от д-р К. /л.15 от делото/ не е достатъчно да обезпечи ангажирането на административната отговорност, респ. налагането на законоустановената санкция. Още повече, че лекарят не се явява задължено лице, което следва да уведоми РЗОК за отсъствието си. Съдът е указал разпределянето на доказателствената тежест, като административният орган е следвало да докаже от една страна, че за посочените дати д-р К. е отсъствал, като за това обстоятелство не е била уведомена РЗОК, а от друга, че за тези дати липсва посочен негов заместник, съобразно описанието на нарушенията от АО. По делото не са приложени никакви писмени доказателства в т.ч. че д-р К. упражнява дейност на лекар-специалист в лабораторията, както и график за работата на специалистите в лечебното заведение, от които да е видно, че за тези дни лекарят е трябвало да бъде на работа, но в действителност е отсъствал, нито се прилагат доказателства, че не е посочен негов заместник. Съдът счита, че при липса на доказателства административният орган е вменил във вина нарушение на една разпоредба – по чл.126, ал.3 от НРД за МД 2023-2025 г., като изложената фактическа обстановка покрива състава и на друго нарушение, което не е посочено като правна разпоредба от РЗОК - по чл. 174, ал. 2 във вр. с чл. 156, ал. 1 и ал. 2 от НРД за МД 2023-2025 г. Това прегражда упражняването на правото на защита, доколкото лечебното заведение не е наясно на базата на какви доказателства е ангажирана неговата отговорност и на какво правно основание. Предвид изложеното, заповед за налагане на санкция № 02/ РД - 25-651/09.04.2025г. на Директора на РЗОК – Б., с която на лечебното заведение е наложена санкция „финансова неустойка“ в размер на 600 лв., следва да бъде отменена поради нарушение на материалния закон и допуснато съществено процесуално нарушение.

При този изход на спора на жалбоподателя се дължат разноски за платената държавна такса /50 лв./ и за юрисконсултско възнаграждение, които НЗОК - С., доколкото последната е юридическото лице, в структурата на което директорът на РЗОК – Б. упражнява своите правомощия (§ 1, т. 6 от ДР на АПК във вр. с чл. 2 от Правилника за устройството и дейността на НЗОК), следва да заплати. Размерът на последното следва да бъде определен съгласно чл. 37 от Закона за правната помощ. Съобразно фактическата и правна сложност на делото на основание чл.24, изр. второ от Наредбата за заплащане на правната помощ, размерът на юрисконсултското възнаграждение в полза на „СМДЛ – Рамус“ ООД следва да е 130 лв.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд София-град, 76 състав,
Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на „Самостоятелна медико-диагностична лаборатория – Рамус“ ООД, с ЕИК[ЕИК] Заповед за налагане на санкция № 02/ РД - 25-651/09.04.2025г. на Директора на РЗОК – Б., с която на лечебното заведение е наложена санкция „финансова неустойка“ в размер на 600 лв.

ОСЪЖДА НЗОК да заплати на „Самостоятелна медико-диагностична лаборатория – Рамус“ ООД сумата от 180 лв. разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ:

